

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 127 0 P 078517 24 Gž
Tuzla, 13.03.2025. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Šejle Kamberović Hadžiefendić, kao predsjednika vijeća, Ilvane Delić i Vahide Halilović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja E.M.1, sina A., iz B., koga zastupa punomoćnik Azra Gutić, advokat iz Banovića, protiv tuženog RMU „Banovići“ d.d. Banovići, koga zastupa punomoćnik A.M., uposlenik tuženog, radi naknade za faktički eksproprisanu nekretninu, v.sp. 102.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Banovićima, broj: 127 0 P 078517 22 P od 20.09.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 13.03.2025. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog se djelimično uvažava i prvostepena presuda preinačava u odluci o zakonskoj zateznoj kamati i troškovima parničnog postupka, tako da zakonska zatezna kamata na ukupni dosuđeni iznos od 80.385,00 KM teče od dana 20.09.2023. godine kao dana donošenja prvostepene presude, a ne od 21.09.2022. godine kao dana podnošenja tužbe, a dosuđeni troškovi parničnog postupka tužitelju u iznosu od 8.430,00 KM se snižavaju na iznos od 6.642,82 KM, dok se u preostalom dijelu prvostepena presuda potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade za faktički eksproprisanu nekretnine označene kao k.č. br. 74/1 zv. „...“ njiva 6. klase, površine 7700 m² i k.č. br. 73/1 zv. „...“, Šuma 3. klase površine 1478 m², obje nekretnine, upisane u zk. ul. br. 1143 KO ... sa pravom vlasništva sa udjelom od 1/1 u korist tužitelja, isplati ukupan novčani iznos od 80.385,00 KM i to:

- za nekretninu označenu kao k.č. br. 74/1 zv. „...“ njiva 6. klase, površine 7700 m² upisanu u zk. ul. br. 1143 KO ... iznos od 69.300,00 KM,

- za nekretninu označenu kao k.č. br. 73/1 zv. „...“, Šuma 3. klase površine 1478 m², upisanu u zk. ul. br. 1143 KO ... iznos od 11.085,00 KM (10.346 KM na ime zemljišta i 739,00 KM na ime troškova vještačkog pošumljavanja sjemenom), zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.09.2022. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate,

kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 8.430,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 20.09.2023. godine, kao dana donošenja presude pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene presude žali se tuženi iz svih razloga predviđenih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – u daljem tekstu: ZPP), s prijedlogom da se žalba tuženog usvoji, pobijana presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev tužitelja u

cijelosti ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Ispitujući prvostepenu presudu u granicama razloga iznesenih u žalbama i razloga iz člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, u daljem tekstu: ZPP), cijeneći žalbene navode koji su od odlučnog značaja u smislu člana 231. ZPP, ovaj sud je odlučio da je žalba djelimično osnovana iz sljedećih razloga:

Predmet ovog spora je zahtjev tužitelja za isplatu novčane naknade za oduzeto poljoprivredno i šumsko zemljište, odnosno naknade za faktičku eksproprijaciju nekretnina, bliže označeno u izreci prvostepene presude.

Iz stanja spisa, činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda i izvedenih materijalnih dokaza u relevantnom slijedi:

- da je je tužitelj vlasnik predmetnih parcela kč. broj 74/1 zvana „...“ njiva 6. klase, površine 7700 m² upisana u zk. ul. broj 1143 KO ..., u površini od 7700 m², i kč. broj 73/1 zvana „...“, Šuma 3. klase površine 1478 m², upisana u zk. ul. broj 1143 KO ..., u površini od 1143 m², koje je stekao po osnovu nasljedstva iza umrlog sina E.M.2, te je kao vlasnik u zemljišne knjige upisan 19.12.2018.godine;
- da su obje parcele tužitelja djelimično potopljene vodom iz Ramičkog jezera, okružene su parcelama tuženog, tako da predstavljaju enklavu i nisu pogodne za obrađivanje uslijed određenih deformacija u vidu erozivnih procesa, izraženog gravitacijskog kliženja - puzanja terena, uzrokovanih vještačkim jezerom formiranog od strane tuženog;
- da se parcele nalaze u okviru eksploatacionog polja tuženog i to u okviru PK „Turija“;
- da je Općina Banovići donijela Odluku o utvrđivanju javnog interesa broj: 12-04-460/21 od 11.10.2021. godine, iz sadržaja koje proizilazi da se zbog potrebe proširenja PK „Grivice“ i PK „Turija“, radi neometanog obavljanja rudarskih radova, može pristupiti eksproprijaciji nekretnina (između ostalih i nekretnina tužitelja koje su predmet ovog spora) iz razloga eksploatacije mineralne sirovine kao i odlaganje jalovine, a što ne isključuje mogućnost da se po ukazanoj potrebi vrši obavljanje druge rudarske djelatnosti i rudarskih radova u skladu sa članom 6. i članom 8. Zakona o rudarstvu F BiH;
- da je između tuženog i prednika tužitelja zaključen Sporazum o sticanju prava vlasništva na nekretninama kč. br. 7371 i kč. br. 74/1, dana 14.09.2016. godine, da su stranke zaključile navedeni Sporazum na osnovu Odluke Općinskog vijeća o utvrđivanju općeg interesa od 14.09.2016. godine, kao i na osnovu člana 23. Zakona o eksproprijaciji, da su se saglasile da na ime naknade za eksproprijaciju nekretnine korisnik eksproprijacije RMU „Banovići“ d.d. Banovići, na osnovu člana 45. stav 1. Zakona o eksproprijaciji predniku tužitelja za navedene parcele daje u zamjenu zemljište iste površine, čiji podaci će nakon utvrđenih pravnih i tehničkih izmjena (snimanje, iskoličavanje, brisanje stvarnog prava - hipoteke), biti naknadno određeni prilikom notarske obrade ugovora i da je vlasnik suglasan da se na istim nekretninama nesmetano obavljaju rudarski radovi;
- da je, prema navodima tuženog, tuženi uveden u posjed zaključenjem Sporazuma dana 14.09.2016. godine od strane prednika tužitelja;

- da se tuženi Sporazumom o naknadi štete, broj: 519/22 od 11.01.2022. godine, obavezao da vlasniku nekretnina k.č. br. 74/1 zvana „...“ i k.č. br. 73/1 zvana „...“ na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti prouzrokovane radovima PK „Turija“, isplati iznos od 750,00 KM za jednu godinu, odnosno 750,00 KM x 3 ukupno 2.250,00 KM za 2019., 2020. i 2021. godinu;

- da je prema utvrđenju prvostepenog suda zasnovanog na nalazu i mišljenju vještaka geodetske struke Nermina Rahmanovića od 06.04.2023. godine, pored činjenice da su parcele u vlasništvu tužitelja, utvrđeno da prema podacima iz podataka i planova katastra zemljišta starog premjera te njihovim preklapanjem sa planovima katastra nekretnina novog premjera parceli novog premjera broj 74/1 odgovara parcela starog premjera kč.br. 77/2 upisana u posjedovni list 227 sa nazivom „...“ njiva 3. klase u površini od 7853 m², a parceli novog premjera 73/1 odgovara parcela tj. dio parcele starog premjera kč.br. 69/3 sve k.o. ... upisana u posjedovni list 227 sa nazivom „...“ šuma 3. klase u površini od 1987 m² i šuma 2. klase u površini od 432 m², a obje upisane kao DS. RUT k.o. ... i da su u novom stanju spiska promjena parcele kč.br. 77/2 i kč.br. 69/3 upisane na RUT Banovići, a na osnovu Rješenja o eksproprijaciji broj: 04/1-473-236186 od 16.10.1989. godine u kojem rješenju stoji da se u potpunosti eksproprišu parcele starog premjera kč.br. 77/2 i 69/3 čiji je stvarni vlasnik i posjednik M. (A.) E. iz ..., da je Rješenjem broj: 08/08-31-354/09 od 25.01.2010. godine djelomično poništeno rješenje o eksproprijaciji broj: 04/1-473-236/86 od 16.10.1989. godine u odnosu na parcelu novog premjera broj 74/1 u površini od 7700 m² i parcelu broj 73/1 u površini od 1478 m², i da u tački broj 2 rješenja stoji da se nekretnina iz tačke 1 ovog rješenja vraća se ranijem vlasniku E.M.1, sinu A., iz ..., da je djelimičnim poništavanjem pravosnažnog rješenja o eksproprijaciji konstatovao da se u potpunosti vraća parcela novog premjera broj 74/1 u površini od 7700 m², a kojoj odgovara parcela starog premjera kč.br. 77/2 u površini od 7853 m² i parcela novog premjera broj 73/1 u površini od 1478 m² kojoj odgovara dio parcele starog premjera kč.br. 69/3 koja je bila u ukupnoj površini od 2419 m², da iz ovog proizilazi da parceli starog premjera kč.br. 69/3 u ukupnoj površini od 2419 m² odgovaraju parcele novog premjera broj 73/1 u površini od 1478 m² i parcela broj 73/2 u površini od 1094 m² tj. da ista nije u potpunosti sva vraćena, odnosno da je parcela novog premjera broj 73/2 ostala na RMU Banovići d.d. Banovići, da uvidom u važeće planove i podatke katastra nekretnina novog premjera postojeće jezero zvano „Ramičko Jezero“ nije snimljeno niti ucrtano u iste (ni oblikom ni upisima posjednika odnosno vlasnika), a prilikom preklapanja planova katastra nekretnina novog premjera sa orto foto snimkom iz 2018. godine, vještak je utvrdio da veći broj katastarskih parcela koje obuhvata jezero su upisane na RMU „Banovići“ d.d. Banovići, a susjedne parcele koje se vežu za predmetne parcele tužitelja broj 74/1 i 73/1 sa svih strana graniče sa parcelama tuženog tj. RMU Banovići i to sa parcelom broj: 74/2, 75,76, 77,78, 73/2 i 72 sve k.o. ..., da su najbliži rudarski radovi tuženog na dijelu ažurne situacione karte PK Turija razmjere R=1:2500 u odnosu na predmetnu parcelu broj 74/1 tj. njen sjeverni dio udaljeni 200 metara gdje se nalazi prva najbliža kosina na odlagalištu dok je njen sjeveroistočni dio udaljen 250 metara od prve najbliže kosine na odlagalištu, te je njen sjeverno-istočni dio udaljen je od malog Ramičkog jezera 100 metara i njen sjeverno - zapadni dio veže za veliko Ramičko jezero, te je jedan dio iste pod vodom, da kada je u pitanju parcela broj 73/1 najbliži rudarski radovi tuženog na dijelu ažurne situacione karte PK Turija razmjere R=1:2500 udaljeni su 300 metara od prve najbliže kosine na odlagalištu dok je njen sjeveroistočni dio udaljen 290 metara od prve najbliže kosine na odlagalištu, njen

sjeverno - istočni dio udaljen je od malog Ramičkog jezera 140 metara i njen sjeverno - zapadni dio veže za veliko Ramičko jezero, a jedan dio iste je pod vodom;

- da prema utvrđenju prvostepenog suda zasnovanog na nalazu i mišljenju vještaka šumarske struke Seida Čorbića od 24.04.2023.godine, proizilazi da je parcela 73/1, u površini od 350 m² prekrivena vodenom površinom Ramičkog jezera, a da je na ostalom dijelu površine parcele (1.128 m²) šuma devastirana i da su sva stabla preko taksacionog praga, nekada prije, posječena te da se sad na parceli nalaze samo izbojci iz panjeva bukve, graba i drugih vrsta kao i šiblje lijeske i sl., u ostalom dijelu parcele koji nije potopljen je „ostao neoštećen“, da je teren dosta naget u pravcu istok-zapad u prosjeku oko 35%, a pravcu jug-sjever na većem dijelu i preko 40%, da se direktna šteta na nekretnini ogleđa u totalnom izuzimanju dijela parcele potapanjem (350 m²) i taj dio je vlasniku faktički oduzet, odnosno on ga ne može koristiti, dok na ostalom dijelu površine nema štete koje su izazvane aktivnostima RMU Banovići, da se procjenjuje da je vrijednost parcele obzirom na njen položaj, izuzetno strm teren, kao i blizinu jezera i uvažavajući ranije vođene postupke, postignute sporazume oko 7,00 KM/m² potopljeni dio parcele od 350 m² x 7,00 KM/m² iznosi 2.450,00 KM, da se šteta na drvnoj masi ne može obračunati zato što i ostali dio parcele praktično nema drvene mase, ali se u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji može računati šteta u visini troškova pošumljavanja sjetvom sjemena, pa troškovi vještačkog pošumljavanja sjemenom iznose oko 5.000 KM/ha odnosno 0,5 KM/m²: 350 m² x 0,5 KM/m² = 175,00 KM, ukupna šteta 2.625,00 KM, a vrijednost šumskog zemljišta 1478 m² x 7,00 KM/m² = 10.346,00 KM, troškovi vještačkog pošumljavanja sjemenom iznose oko 5.000 KM/ ha, odnosno 0,5 KM/m²: 1478 m² x 0,5 KM/m² = 739,00 KM, ukupno 11.085,00 KM i da je tržišna vrijednost nekretnine umanjena u onom dijelu u kome je ona oštećena (potopljena), a u ostalom dijelu parcela se može koristiti na način kako je do sada korištena;

- da prema utvrđenju prvostepenog suda zasnovanog na nalazu i mišljenju vještaka poljoprivredne struke Ekrema Cilovića od 18.04.2023. godine, proizilazi da novonastale promjene na mikro-reljefu parcele onemogućavaju primjenu savremene poljoprivredne mehanizacije na parcelama kč. br. 74/1 i kč. br. 73/1, bez koje nema rentabilne poljoprivredne proizvodnje, da na takvom zemljištu se ne mogu saditi voćna stabla i da je predmetno zemljište značajno izgubilo na tržišnoj vrijednosti, da mogućnost sanacije ovakvog zemljišta, po njegovoj ocjeni, ne dolazi u obzir, jer bi ta sanacija koštala daleko više nego vrijednost zemljišta, da ovakav vid oštećenja se odražava na smanjenju upotrebne vrijednosti zemljišta, odnosno na smanjeni kvalitet zemljišta i njegova produktivna svojstva, a što se ogleđa u manjim prinosima i lošijem kvalitetu plodova, do potpunog sušenja biljke, odnosno uginuća, da je parcela u većem obimu oštećena, da se nastala šteta može smatrati kao totalna šteta na dijelu zemljišta koje se nalazi pod vodom 100% i na ostalom dijelu predmetne parcele šteta je nastala u prosjeku 80%, da bi se šteta na predmetnoj parceli izrazila u novčanom obliku, potrebno je prvo utvrditi tržišnu vrijednost predmetne parcele označene kao: k.č. broj: 74/1 zv. „...“, njiva 6. klase, u površini od 7.700 m² koja je na terenu zapuštena, ne obraduje se i nalazi se pod prirodnim travnjakom, ima neravnomjeran pad prema jugu, odnosno jugozapadu od 10%, odnosno ima južnu ekspoziciju koja je najpovoljnija za stvaranje organske materije, ima direktan izlaz na asfaltni put ..., što je značajno za ocjenu tržišne vrijednosti parcele, a sa istočne strane predmetne parcele, na udaljenosti, po slobodnoj ocjeni, oko 350 — 400 m, nalazi se zaseok ..., sa svom infrastrukturom, da se cijena zemljišta na predmetnom lokalitetu kreće od 6,00 — 10,00 KM/m², zavisno od elemenata koji utiču na formiranje tržišne cijene zemljišta, i da je realno da tržišna vrijednost predmetne parcele iznosi 9,00 KM/m², pa

bi dio parcele pod vodom iznosio: $(1.565 \text{ m}^2 \times 9,00 \text{ KM/m}^2) = 14.085,00 \text{ KM}$, a ostali dio predmetne parcele $(7.700 \text{ m}^2 - 1.565 \text{ m}^2) = 6.135 \text{ m}^2 \times 9,00 \text{ KM/m}^2 = 55.215,00 \text{ KM}$ x (stepen oštećenja) = 44.172,00 KM, pa ukupna šteta na predmetnoj parceli iznosi: $(44.172,00 \text{ KM} + 14.085,00 \text{ KM}) = 58.257,00 \text{ KM}$, da je izgubljena dobit izračunata pomoću subjektivnog elementa, jer subjektivni element uzima u obzir stvarni način iskorištavanja predmetnog zemljišta i predstavlja prihod od kojeg se oduzmu troškovi proizvodnje i kod procjene da se na parceli koja je po bonitetu njiva 6. klase proizvodilo sijeno i da nema tragova da se koristila u druge svrhe godišnja dobit iznosi, za oštećene predmetne parcele, 543,73 KM, a za 4 godine će iznositi $(543,73 \text{ KM} \times 4 \text{ god.}) = 2.174,92 \text{ KM}$;

- da prema utvrđenju prvostepenog suda zasnovanog na nalazu i mišljenju vještaka geološke struke Mešković Amira od 17.03.2023. godine, proizilazi da su štete na nekretninama tužitelja i fizičko potapanje dijela spornih parcela uzrokovane jezerom koje je formirano od strane RMU Banovići u procesu deponovanja jalovine u neposrednoj blizini spornih parcela, formiran je geosinklinalni oblik u terenu (uvala) gdje se nagomilavaju podzemne i površinske vode, pojava djelimične potopljenosti dijela spornih parcela i erozionih procesa, izraženog gravitacijskog klizanja i puzanja terena, posebno u priobalnom dijelu u zoni sporne lokacije - erozija (zbog čega je i dominantan dio šteta na nekretninama tužitelja), da se isti objektivno može posmatrati većinskim nepovoljnim faktorom (oko 90%) u odnosu na druge manjinske geomorfološki faktore koji su djelimično učestvovali na stvaranje šteta na nekretninama tužitelja jer teren predstavlja nepovoljnu kosinu sa nagibom do 10%, „loša“ geološka građa (glina, pijesci, u kosini), da drugi faktor u udjelu obima šteta može se stručno i iskustveno procijeniti kao manjinski, sa manjinskim udjelom u obimu ukupnih utvrđenih šteta na nekretninama tužitelja, jer se sporna lokacija parcela nalazi u direktnom priobalnom dijelu spornog jezera i djelimično je potopljena jezerskom vodom (oko po 1/4), posebno u vrijeme hidrološkog maximuma — povišenog nivoa vode u spornom jezeru, da je većinski dio sporne parcele 73/1 ostao neoštećen (oko 3/4) i da je obrastao šumskom krupnom drvenastom vegetacijom, dok je manji dio sporne parcele 74/1 koji je ostao neoštećen livada (oko 10% nepotopljenog dijela), a oko 1/4 površine parcela je potopljena jezerskom vodom.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je izveo pravilan zaključak da se u konkretnom slučaju radi o faktičkoj nepotpunoj eksproprijaciji, obzirom da nije proveden propisani postupak eksproprijacije u smislu člana 21., 22. i 23. Zakona o eksproprijaciji FBiH („Sl. novine FBiH“ br.70/07, 36/10, 25/12, 8/15 i 34/2016), i da se osnovanost tužbenog zahtjeva za naknadu zauzete imovine ogleda u činjenici da je tuženi faktički ekspropriisao nekretnine tužitelja, tako što je dio parcela potopljen vodom velikog Ramičkog jezera, koje je formirao tuženi obavljajući eksploataciju uglja na PK „Turija“ i PK „Grivice“, probijanjem trase puta u blizini parcela tužitelja, prokopavanjem kanala i ucjepljivanjem malog Ramičkog jezera, koje se nalazi iznad parcela tužitelja, dok je veliko Ramičko jezero ispod parcela tužitelja, zaravnavanjem terena na parceli tužitelja uz prokopani kanal, što je dovelo tužitelja u poziciju da ne može koristiti svoje parcele kao vlasnik u smislu odredbe člana 17. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine F BiH“, br. 66/13 i 100/13) cijeneći da parcele tužitelja čine enklavu jer su okružene parcelama tuženog, da se parcele tužitelja nalaze u zoni eksploatacionog polja tuženog, da tuženi od 2019. godine do 2021. godine, plaća naknadu za izgubljenu dobit i da još uvijek nije isplatio naknadu za korištenje predmetnih parcela, niti je podnio prijedlog za eksproprijaciju,

iz čega također zaključuje da je tuženi zauzimanjem nepokretnosti tužitelja povrijedio pravo svojine tužitelja.

Suprotno žalbenom prigovoru, pravilno je prvostepeni sud ispitao sve okolnosti koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke o glavnoj stvari u ovom predmetu, na osnovu izvedenih dokaza i njihove ocjene pravilno i potpuno je utvrdio činjenično stanje, na koje je pravilno primijenio materijalno pravo, što je izloženo u obrazloženju pobijane odluke, u smislu člana 191. stav 4. ZPP, zbog čega nisu osnovani žalbeni navodi da su učinjene povrede odredaba parničnog postupka, pri čemu slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda tuženi ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu provedenih dokaza koju opširno elaborira u žalbi.

Potpuno ili djelimično oduzimanje prava vlasništva fizičkih ili pravnih lica na nekretninama radi izgradnje objekata od javnog interesa (u konkretnom slučaju radi izvođenja radova zbog potrebe proširenja PK „Grivice“ i PK „Turija“, zbog neometanog obavljanja rudarskih radova), mora biti zasnovano na zakonito sprovedenom postupku eksproprijacije. U suprotnom, kada javna vlast vrši faktičko deposediranje, tj. bez provođenja postupka eksproprijacije dozvoljava izgradnju objekata od javnog interesa na zemljištu, ugrožavaju se i povređuju subjektivna prava fizičkih i pravnih lica na nekretninama. Međutim, suprotno navodima žalbe, postoje slučajevi izgradnje objekata od javnog interesa ili izvođenja drugih radova od javnog interesa koji imaju za posljedicu potpuno ili djelimično oduzimanje prava vlasništva fizičkih ili pravnih lica na nekretninama, u kojim postoji odluka o oduzimanju, odnosno odluka o utvrđivanju javnog interesa ali ne postoji rješenje o eksproprijaciji, i takve slučajeve (pored situacija kada ne postoji ni odluka o utvrđivanju javnog interesa ni rješenje o eksproprijaciji) pravna teorija i sudska praksa podvodi pod pojam faktičkog deposediranja, odnosno tzv. faktička eksproprijacija, koju od pojma eksproprijacije razlikuje bitan element zakonom utvrđenog postupka eksproprijacije tj. rješenje o eksproprijaciji (Odluka Vrhovnog suda FBiH broj 126 0 P 182793 17 Rev).

U konkretnom slučaju, polazeći od činjeničnog utvrđenja da je zbog izvođenja radova zbog potrebe proširenja PK „Grivice“ i PK „Turija“, zbog neometanog obavljanja rudarskih radova, na prijedlog tuženog dana 11.10.2021. godine Općinsko vijeće Banovići donijelo odluku o utvrđivanju javnog interesa za predmetne parcele tužitelja, ali da u tom pravcu rješenje o izvršenoj eksproprijaciji parcele tužitelja nikad nije doneseno niti je taj postupak proveden, to je u konkretnom slučaju izvršena faktička eksproprijacija, a što je osnov za ostvarivanje prava na naknadu u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji. S tim u vezi, prvostepeni sud, suprotno navodima žalbe, nije svoj pravni stav o karakteru eksproprijacije kao faktičke zasnovao na činjenici da je tuženi plaćao naknadu tužitelju za izgubljenu dobit, nego se zaključak suda pored ostalih navedenih razloga, iz kojih proizilazi da postupak eksproprijacije nije okončan, samo potvrđuje ovom činjenicom.

Ne može se sa uspjehom tuženi pozivati na Sporazum o sticanju prava vlasništva na nekretninama kč. br. 7371 i kč. br. 74/1, dana 14.09.2016. godine i da je zaključenjem istog između prednika tužitelja i tuženog, završen postupak eksproprijacije i da je tužitelj trebao tražiti da se tuženi obaveže da izvrši sporazum, jer navedeni sporazum u situaciji kada nije izvršen i u situaciji kad rješenje o eksproprijaciji nije doneseno, ne znači da je proveden postupak eksproprijacije iz poglavlja IV Zakona o eksproprijaciji, tim prije što tuženi ponovo prijedlogom od

09.07.2021. godine i dopunom prijedloga od 06.09.2021. godine traži za predmetne parcele utvrđivanje javnog interesa, za šta ne bi ni bilo potrebe da je proveden postupak eksproprijacije kako to tvrdi tuženi. Navedeni sporazum, u konkretnom slučaju, samo ukazuje da su parcele u posjedu tuženog, što tuženi ne spori, i u žalbi navodi da je uveden u posjed dana 14.09.2016. godine od strane prednika tužitelja, pa suprotno tvrdnjama tuženog da je proveden postupak eksproprijacije, ponovni prijedlog za utvrđivanje javnog interesa, a potom i Odluka Općinskog vijeća Banovići od 11.10.2021. godine upućuju upravo na suprotan rezon. Činjenica da je tuženi u posjedu nekretnina, ne znači da je postupak eksproprijacije završen shodno Zakonu o eksproprijaciji i da je tuženi vlasnik predmetnih nekretnina, jer takvo nešto proizilazi samo iz naziva Sporazuma iz 2015. godine (Sporazum o sticanju prava vlasništva na nekretninama), a što se samo po sebi, u konkretnom slučaju, ne može prihvatiti.

Neprihvatljivi su žalbeni navodi tuženog da tužitelj nije dokazao da je tuženi izvodio rudarske radove na predmetnim parcelama, te je isto bez uticaja na drugačije odlučivanje ovog suda, jer je potpuno irelevantno za odluku u ovoj pravnoj stvari da li je tuženi izvodio radove ranije ili nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća Banovići od 11.10.2021. godine o utvrđivanju javnog interesa, budući da je tuženi u posjedu parcela od 2016. godine, kako i sam navodi u žalbi, pa s tim u vezi i izvođenje dokaza po vještaku rudarske struke i saslušanje svjedoka u svojstvu stručnih lica, kako bi se utvrdilo da li su se obavljali i da li se obavljaju rudarski radovi, je popuno nepotreban dokaz i prvostepeni sud je ovakav prijedlog pravilno odbio svojim procesnim rješenjem na pripremnom ročištu od dana 02.02.2023. godine, tim prije što nakon rješenja o deeksproprijaciji od 25.01.2010. godine tuženi u dva navrata na istim parcelama traži utvrđivanje javnog interesa i ne spori da je u posjedu. Dakle, iz opširnih navoda žalbe proizilazi da tuženi zanemaruje da je u ovoj pravnoj stvari jedino relevantno da se nalazi u posjedu predmetnih parcela tuženi, i da čak tvrdi da je vlasnik, da nije oštećio tužitelja u smislu naknade za predmetne parcele koje su danas kod tuženog, da je apsolutno irelevantno da li je, koje i kada obavljao rudarske radove o čemu se u žalbi uporno istrajava.

Također, nisu osnovane ni žalbene tvrdnje tuženog da tužitelj nije vratio naknadu za eksproprijaciju kada su mu u postupku deeksproprijacije na njegov zahtjev vraćene nekretnine 2010. godine, jer tokom postupka tuženi na ove okolnosti nije predlagao i izvodio dokaze, kako bi eventualno dokazao da je naknada za nekretnine plaćena predniku tužitelja, stoga i nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

Nadalje, suprotno žalbenim navodima da je prvostepeni sud povrijedio pravila parničnog postupka kada nije dozvolio tuženom da izvede materijalni dokaz predložen na glavnoj raspravi (Nalaz vještaka geometra broj 08/08-31-354/09 od 20.05.2009. godine) iz razloga što navedeni nalaz datira iz 2009. godine, a shodno članu 102. stav 2. ZPP tuženi nije učinio vjerojatnim da ovaj dokaz bez svoje krivice nije bio u mogućnosti predložiti na pripremnom ročištu, isto se odnosi i na predloženi dokaz Obavijest Porezne ispostave Banovići broj 13-3/09-12-13-5414/23 od 10.05.2023. godine, obzirom je ova Obavijest pribavljena na zahtjev tuženog od 09.05.2023. godine i odnosi se na procjenu vrijednosti predmetnih parcela, iz čega proizilazi da je tuženi ove podatke od Porezne ispostave mogao tražiti ranije, ili izvođenje ovog dokaza predložiti na pripremnom ročištu uz dokaz da je navedeni podatak tražen, jer tuženi je za pribavljanje ovog akta imao dovoljno vremena imajući u vidu da je tužbu na

odgovor zaprimio 10.05.2022. godine, a pripremno ročište održano dana 02.02.2023. godine.

Pravilno je prvostepeni sud obio Zahtjev za izuzeće vještaka geološke struke Amira Meškovića iz Tuzle, jer navedeni razlozi iz zahtjeva ne predstavljaju razloge iz člana 357. stav 1. ZPP, a ni razloge iz stava 2. istog člana. Naime, ne mogu se kao razlozi tuženog, koji se odnose na nezadovoljstvo u ranije izvršenim vještačenjima i u drugim parničnim postupcima, kao i razlozi koji se odnose na ličnu netrpeljivost vještaka i punomoćnika tuženog, ukoliko ista postoji, smatrati razlogom za sumnju u nepristranost vještaka, je je vještak, po rješenju suda, dužan temeljem odredbe člana 151. stav 3. i 152. stav 1. ZPP odazvati se sudu iznijeti svoj nalaz i mišljenje savjesno i u skladu sa pravilima nauke i vještine.

Opširno žalbeno polemisanje da prvostepeni sud nije cijenio vještačko „Ramičko jezero“ sa aspekta Zakona o vodama (Službene novine FBiH 70/06) i da se radi o javnom dobru koje ne može biti vlasništvo fizičkih lica i da se radi o turističko-ribolovnom području, ne može se prihvatiti iz razloga što iz provedenih dokaza proizilazi da je vještačko jezero formirano od strane tuženog u procesu deponovanja jalovine iz otkrivke uglja u neposrednoj blizini predmetnih parcela, zbog čega je formiran i geosinklinarni oblik u terenu (uvale) gdje se nagomilavaju podzemne i površinske vode, zbog čega je došlo do plavljenja predmetnih parcela u vlasništvu tužitelja vodom iz jezera, a budući da se u ovom predmetu raspravljalo o predmetnim nekretninama i da li je izvršena faktička eksproprijacija bez poštivanja pravila Zakona o eksproprijaciji, kako tvrdi tužitelj ili potpuna eksproprijacija kako tokom postupka i u žalbi tvrdi tuženi, to ovi navodi ne utiču na pravilnost i zakonitost ožalbene odluke u situaciji kada je za predmetne nekretnine na zahtjev tužene donesena Odluka o utvrđivanju javnog interesa broj: 12-04-460/21 od 11.10.2021. godine Općine Banovići. S tim u vezi, ne mogu se prihvatiti ni dostavljeni dokazi uz žalbu u situaciji kada isti nisu predlagani i izvedeni u prvostepenom postupku (član 207. stav 1. ZPP).

U pogledu utvrđene visine tužbenog zahtjeva odnosno tržišne vrijednosti predmetnih parcela koje predstavljaju poljoprivredno i šumsko zemljište, koju tuženi u žalbi osporava iz razloga što su vještaci trebali prilikom obračuna tržišne vrijednosti poljoprivrednog i šumskog zemljišta koristi tržišne vrijednosti za predmetne parcele prema cijenama Porezne uprave u iznosu od 2,00 KM po m², valja istaći da je prvostepeni sud za utvrđivanje navedenih cijena imao dovoljno uporišta u nalazima i mišljenjima vještaka, kako poljoprivredne tako i šumarske struke, koji su u svojim nalazima naveli razloge kojima su se rukovodili i zbog kojih smatraju da predstavljaju realnu cijenu zemljišta (7,00 KM/m² za šumsko i po 9,00 KM//m² za poljoprivredno zemljište) s obzirom na položaj parcela, strmi teren, blizinu jezera, postignute sporazume, blizinu puta, blizinu naselja sa infrastrukturom, pri čemu je vještak poljoprivredne struke na glavnoj raspravi obrazložio da su cijene od 2,00 KM/m² neprihvatljive i ne bi imale uticaja na razloge iz nalaza i mišljenja koje je u pogledu određivanja tržišne vrijednosti naveo u istom, dok je vještak šumarske struke, također na ročištu za glavnu raspravu, naveo da cijene Porezne uprave ne bi uticale na konačnu procjenu navedenu u nalazu i mišljenju vještaka, jer da se radi o nerealnim cijenama koje se upravama prijavljuju zbog izbjegavanja plaćanja stvarnog iznosa poreza na promet i poreza na nekretnine.

Međutim osnovano se žalbom tuženog osporava odluka u dijelu koji se odnosi na tok zakonske zatezne kamate, zbog pogrešne primjene materijalnog prava, jer je odredbom člana 70. stav 1. Zakona o eksproprijaciji FBiH propisano da zakonska zatezna kamata teče od dana donošenja odluke, pa shodno navedenom tužitelju ne pripada zakonska zatezna kamata od počev od dana podnošenja tužbe, kako to nalazi prvostepeni sud, nego od dana donošenja prvostepene odluke 20.09.2023. godine.

Osnovano se žalbom ukazuje na nepravilnost odluke o troškovima postupka jer je prvostepeni sud prilikom odluke o troškovima parničnog postupka pogrešno uzeo vrijednost spora u iznosu od 60.000,00 KM, budući da je vrijednost tužbenog zahtjeva označena u tužbi u iznosu od 102.000,00 KM. Naime, kod utvrđivanja procenta uspjeha u sporu, polazi se od označene vrijednosti spora u tužbi (član 316. ZPP) u iznosu od 102.000,00 KM i konačno postignutog uspjeha tužitelja u parnici u iznosu od 80.385,00 KM, pa ovaj sud nalazi da je tužitelj u ovom parničnom postupku uspio u procentu od 78,80%. Prema tome, a budući da tuženi ne osporava vrstu i obim pripadajućih troškova tužitelju, tužitelju bi da je u cijelosti uspio u sporu pripadali troškovi parničnog postupka u iznosu od 8.430,00 KM, a obzirom da je u postupku uspio u procentu od 78,80%, to mu pripadaju troškovi postupka u iznosu od 6.642,82 KM, temeljem odredbe člana 386, stav 2. ZPP.

Ostale žalbene navode ovaj sud nije cijenio jer nisu od odlučnog značaja za drugačije odlučivanje, u smislu člana 231. ZPP,

Obzirom na sve navedeno valjalo je žalbu tuženog djelimično uvažiti i prvostepenu presudu preinačiti u odluci o zakonskoj zateznoj kamati u skladu sa članom 229. stav 4. ZPP, kao i u odluci o troškovima parničnog postupka primjenom člana 235. tačka 3. ZPP, a sve kao u izreci ove presude, dok je u preostalom dijelu valjalo žalbu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi primjenom odredbe člana 226. ZPP.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Šejla Kamberović Hadžiefendić, s.r.